

Тақырыптық педагогикалық кеңес
Қауіпсіз мектеп ортасы.
Буллингке қарсы механизмдер

Тематический педагогический совет
Безопасная школьная среда.
Антибуллинговые механизмы

06-қаңтар, 2023 жыл
06 января, 2023 год

«Шәкәрім атындағы гимназия» КММ
КТУ «Гимназия имени Шакарима»

ТАҚЫРЫПТЫҚ ПЕДКЕҢЕС МАЗМҰНЫ
СОДЕРЖАНИЕ ТЕМАТИЧЕСКОГО ПЕДСОВЕТА

1. Теориялық бөлім

*Қорлаудың (буллинг/кибербуллинг)
алдын алу жұмысының
бағыттары*

2. Практикалық бөлім

*Педагогикалық оқиғалардың
шешімін табу*

3. Кері байланыс

1. Теоретическая часть

*Направления работы по
профилактике травли буллинга/
кибербуллинга)*

2. Практическая часть

Решение педагогических ситуаций

3. Обратная связь

**БАЛАЛАРДЫ
ҚОРЛАУДЫҢ (БУЛЛИНГ/КИБЕРБУЛЛИНГ)
АЛДЫН АЛУ**

**ПРОФИЛАКТИКА ТРАВЛИ
(БУЛЛИНГА/КИБЕРБУЛЛИНГА)
ДЕТЕЙ**

БУЛЛИНГ ДЕГЕНІМІЗ:

- Бұл қалаусыз, агрессивті және қайталанатын мінез-құлық
- Жас ерекшелігіне, дене бітіміне қарай немесе әлеуметтік мәртебеге байланысты нақты немесе сезілетін теңгерімсіздікке әкеледі.
- Бұл қасақана және тұрақты зиян келтіру
- Бір адам немесе адамдар тобымен басқа адамға зиян келтіру
- Бұл психологиялық және физикалық зорлық-зомбылықтың бір түрі
- Адам құқықтарын өрескел бұзу
- Буллинг түрлері: қорқыту, қорлау, қауесеттер тарату, ауызша немесе физикалық шабуыл жасау, топтан әдейі шығарып тастау, басқа адамдардың заттарын бүлдіру және жасыру
- Буллингтегі рөлдер: буллер-агрессор, зардап шеккен адам және куәгерлер
- Көбінесе буллер-бала өзін қорлаудың құрбаны болады

БУЛЛИНГ ЭТО:

- Это нежелательное, агрессивное и повторяющееся поведение
- Ведет к реальному или кажущемуся нарушению баланса сил на основе возраста, телосложения или социального статуса.
- Это намеренное и регулярное причинение вреда
- Совершается одним человеком или группой лиц другому человеку
- Это вид психологического и физического насилия
- Серьезное нарушение прав человека
- Виды: запугивание, унижение, распространение слухов, словесное или физическое нападение, умышленное исключение из группы, порча и прятание чужих вещей
- Роли в буллинге: буллер-агрессор, пострадавший и свидетели
- Часто ребенок-буллер сам является пострадавшим от буллинга

ПРАВИЛА ПРОФИЛАКТИКИ ТРАВЛИ (БУЛЛИНГА) РЕБЕНКА

Глава 1. Общие положения

- 1) **травля (буллинг) ребенка** – систематические (два и более раза) действия унижительного характера, преследование и (или) запугивание, в том числе направленные на принуждение к совершению или отказу от совершения какого-либо действия, а равно те же действия, совершенные публично или с использованием средств массовой информации и (или) сетей телекоммуникаций (кибербуллинг);

БУЛЛИНГ ТҮРЛЕРІ

- **Психологиялық** - қорқыту, қорлау, өсек тарату, ауызша шабуыл, топтан әдейі шығару, бойкот
- **Физикалық** - физикалық шабуыл, ұрып-соғу, кез келген денеге жағымсыз жанасу, басқа адамдардың заттарын зақымдау және жасыру,
- **Экономикалық** - ақшаны, заттарды бопсалау
- **Сексуалды қорлау** — жыныстық қудалаудың кез келген түрі, дененің интимдік бөліктеріне орынсыз тиісу, юбкаларды тарту, кеудешеден тарту және т.б., онлайн сабақтарда сыныптық чатқа порнографиялық фотосуреттерді жіберу, (сонымен қатар кибербуллинг)

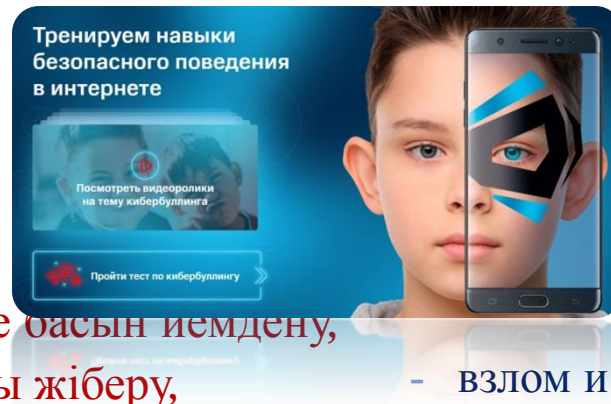
ВИДЫ БУЛЛИНГА

- **Психологический** - запугивание, унижение, распространение слухов, словесное нападение, умышленное исключение из группы, бойкот
- **Физический** - физическое нападение, избиение, любые телесные неприятные касания, порча и прятание чужих вещей,
- **Экономический буллинг**— вымогательство денег, вещей,
- **Сексуализированный буллинг** — любые домогательства сексуального характера, неприемлемые прикосновения к интимным частям тела, задерживание юбок, дергание за бюстгалтер и т.д., направление порнографических фото в чат класса, во время онлайн-уроков (также кибербуллинг)

КИБЕРБУЛЛИНГ ДЕГЕНІМІЗ НЕ?

КИБЕРБУЛЛИНГТІҢ ТҮРЛЕРІ

- Кибербуллинг - бұл әлеуметтік желілер, онлайн ойындар және жедел хабарламалар қосымшалары арқылы онлайн қорлау
- Кибербуллинг - бұл психологиялық зорлық-зомбылықтың бір түрі және адам құқықтарының бұзылуы
- Кибербуллингтің түрлері:
 - қауіп-қатерді, қорлауды жіберу
 - тіл тигізу,
 - чаттардан шығару,
 - топтық қудалау,
 - әлеуметтік желілерде біреудің жеке басын иемдену,
 - жеке аккаунтты бұзу және хаттарды жіберу,
 - жеке видео және фото тарату,
 - біреудің жеке хат-хабарын басқаларға жаю
- Киберқылмыс түрлері: балаларды балалар порнографиясына, жезөкшелікке тарту, есірткіні тарату, бопсалау, суицидке жеткізу

ЧТО ТАКОЕ КИБЕРБУЛЛИНГ?

ВИДЫ КИБЕРБУЛЛИНГА

- Кибербуллинг - это буллинг, травля онлайн, через социальные сети, онлайн игры и приложения мгновенных сообщений
- Кибербуллинг – это вид психологического насилия и серьезное нарушение прав человека

Виды кибербуллинга:

отправление угроз, оскорблений,
исключения из чатов,
групповая травля,
присвоение чужой личности в соцсетях,

- взлом и отправление писем с личного профиля,
- распространение личных видео и фото, чужой переписки
- Виды киберпреступности: вовлечение детей в детскую порнографию, проституцию, распространение наркотиков, шантаж, доведение до суицида

БАЛАЛАР БУЛЛИНГКЕ НЕ ҮШІН БАРАДЫ?

1. Өз ісіне мән бермеу, не істегенін түсінбеу, үлкендердің істегенін қайталау – құқықтық мінез-құлық туралы түсіндіру арқылы түзетуге болады.
2. Эмоционалдық интеллектің төмен деңгейі – бала бойында эмпатиялық сезімді дамыту, өз эмоцияларын, агрессияны түсініп, бақылауда ұстауды үйрету жұмыстарын жүргізу маңызды.

3. Буллер бала өзіне назар аударғысы келеді, себебі:

- басқа оқушылар тарапынан буллингке ұшырап отыр;
- бала дисфункциялық отбасында отбасылық зорлық-зомбылық құрбаны;
- бала кейбір келеңсіз себептерге байланысты психологиялық травманы басынан өткеріп жатыр, мысалы, ата-аналардың ажырасуы, жақын адамның қайтыс болуы, әділетсіздікке ұшырағаны.

Ең маңыздысы уақытында араласып, қажет болған жағдайда баланы қорғау үшін қамқоршылық органдарға хабар беру.

4. Буллер бала басқа балаларға, адамдарға, жануарларға жасалған зорлық-зомбылықтан ләззат алады – өте маңызды қадам – адамдардың жеке шекарасын бұзбауды, ауыртпалық артпауды жас кезінен үйрету, талап ету, сонымен қатар, баланы шығармашылық бағытқа бейімдеу, зорлық-зомбылығы жоқ спорт түрлерімен айналысуға кеңес беру: жүзу, би, айкидо.

ПОЧЕМУ РЕБЕНОК СОВЕРШАЕТ БУЛЛИНГ?

1. Непонимание или неполное осознание своих действий, копирование поведения взрослых – можно исправить через разъяснения правомерного поведения

2. Низкий уровень эмоционального интеллекта – важно работать над развитием эмпатии у ребенка, умение понимать и контролировать свои эмоции, агрессию

3. Ребенок-буллер пытается привлечь внимание окружающих, потому что:

- ребенок может сам быть жертвой буллинга со стороны других школьников
- ребенок может быть жертвой домашнего насилия в дисфункциональных семьях
- ребенок переживает психологическую травму по иным причинам, например, развод родителей, смерть близкого человека, чувствует несправедливость.

Необходимо вовремя вмешаться, при необходимости привлечь органы опеки и попечительства для защиты ребенка.

3. Ребенок-буллер получает удовольствие от совершения насилия в отношении других детей, людей или животных – очень важно учить не нарушать личные границы, не причинять боль, а также важно направлять ребенка в развитии творческих навыков, занятие спортом не связанным с агрессией и насилием – плавание, йога, танцы, айкидо.

ЗОРЛЫҚ-ЗОМБЫЛЫҚ, БУЛЛИНГ ЖӘНЕ КИБЕРБУЛЛИНГ ҮШІН ЖАУАПКЕРШІЛІК

ОТВЕТСТВЕННОСТЬ ЗА НАСИЛИЕ, БУЛЛИНГ И КИБЕРБУЛЛИНГ

Қылмыстық жауапкершілік

Қорлау(131-б.): айыппұл 100 АЕК

Адамның жеке өмірі туралы мәліметтерді тарату (147-б.), оның ішінде Интернет және әлеуметтік желілер арқылы: 7 жылға дейін бас бостандығынан айыру.

120-121-баптар зорлауға оқталу, жыныстық сипаттағы зорлық-зомбылық (қудалау үшін жауапкершілік)

Әкімшілік жауапкершілік

Ұсақ бұзақылық(434-б.): 5 АЕК айыппұл; егер мүлдем кәмелетке толмағандар болса (435 – Б.) - ата-анасынан 7 АЕК

409-бап: мұғалімдердің зорлық-зомбылық фактілері (буллинг пен кибербуллингті қоса алғанда) туралы хабарламау және жасау жауапкершілігі: 5 АЕК айыппұл.

Жала жабу (73-3-бап): жеке тұлғаға 160 АЕК мөлшерінде айыппұл салу немесе 15 тәулік мерзімге әкімшілік қамау, лауазымды тұлғаға 550 АЕК мөлшерінде айыппұл салу не 20 тәулік мерзімге әкімшілік қамау.

73-1, 73-2-баптар: балаларға қатысты зорлық-зомбылық үшін ата-аналардың жауапкершілігі: 5-тен 20 тәулікке дейін

Уголовная ответственность:

Оскорбление (ст. 131): штраф 100 мрп

Распространение сведений о частной жизни лица (ст. 147), в том числе через интернет и соц сети: лишение свободы до 7 лет.

За домогательства привлекаются по ст. 120-121 покушение на изнасилование, насильственные действия сексуального

Административная ответственность

Мелкое хулиганство (ст. 434): штраф 5МРП; если совершенно несовершеннолетними (ст. 435) – 7 МРП с родителей

Ст. 409: Ответственность педагогов не совершать и сообщать о фактах насилия (включая буллинг и кибербуллинг): штраф 5 МРП.

Клевета (ст. 73-3): штраф на физическое лицо в размере 160 МРП или административный арест на срок 15 суток, на должностное лицо - штраф в размере 550 МРП либо административный арест на срок 20 суток.

Статьи 73-1, 73-2: Ответственность родителей за насилие в отношении детей: предупреждение или арест от 5 до 20 суток.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ КОНСТИТУЦИЯСЫ

Конституция Республики Казахстан

1-бап

1. Қазақстан Республикасы өзін демократиялық, зайырлы, құқықтық және әлеуметтік мемлекет ретінде орнықтырады, оның ең қымбат қазынасы - адам және адамның өмірі, құқықтары мен бостандықтары.

17-бап

1. Адамның қадір-қасиетіне қол сұғылмайды.
2. Ешкімді азаптауға, оған зорлық-зомбылық жасауға, басқадай қатыгездік немесе адамдық қадір-қасиетін қорлайтындай жәбір көрсетуге не жазалауға болмайды.

34-бап

1. Әркім Қазақстан Республикасының Конституциясын және заңдарын сақтауға, басқа адамдардың құқықтарын, бостандықтарын, абыройы мен қадір-қасиетін құрметтеуге міндетті.

Статья 1

1. Республика Казахстан утверждает себя демократическим, светским, правовым и социальным государством, высшими ценностями которого являются человек, его жизнь, права и свободы.

Статья 17

1. Достоинство человека неприкосновенно.
2. Никто не должен подвергаться пыткам, насилию, другому жестокому или унижающему человеческое достоинство обращению или наказанию.

Статья 34

1. Каждый обязан соблюдать Конституцию и законодательство Республики Казахстан, уважать права, свободы, честь и достоинство других лиц.

ЖАҢА ЗАҢНАМАЛЫҚ ТҮЗЕТУЛЕР

НОВЫЕ ПОПРАВКИ В ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВО

- 1. «Қазақстан Республикасындағы баланың құқықтары туралы» 2002 жылғы Заңға және Білім және ғылым министрлігінің «Білім туралы» «буллинг» түсінігін енгізу.**

4-1) баланы жәбірлеу (буллинг) – қорлау сипатындағы жүйелі (екі және одан көп) әрекеттер, қудалау және (немесе) қорқыту, оның ішінде қандай да бір әрекетті жасауға немесе жасаудан бас тартуға мәжбүрлеуге бағытталған әрекеттер, сол сияқты жария түрде немесе бұқаралық ақпарат құралдары және (немесе) телекоммуникация желілері пайдаланыла отырып жасалған дәл сол әрекеттер (кибербуллинг)

- 1. Введение понятие «травля/буллинг» в Закон 2002 года «О правах ребенка в Республике Казахстан» и в Закон «Об образовании» 2007 года**

4-1) Травля (буллинг) ребенка - систематические (два и более раза) действия унижительного характера, преследование и (или) запугивание, в том числе направленные на принуждение к совершению или отказу от совершения какого-либо действия, а равно те же действия, совершенные публично или с использованием средств массовой информации и (или) сетей телекоммуникаций (кибербуллинг).

ЖАҢА ЗАҢНАМАЛЫҚ ТҮЗЕТУЛЕР

НОВЫЕ ПОПРАВКИ В ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВО

«Қазақстан Республикасындағы баланың құқықтары туралы» 2002 жылғы Заң

10-бап. Баланың өмір сүруге, жеке басының бостандығына, қадір-қасиетіне және жеке өміріне қол сұғылмауға құқығы

- 2. Мемлекет баланың жеке басына ешкімнің тиіспеуін қамтамасыз етеді, оны физикалық және (немесе) психикалық күш көрсетуден, адамның қадір-қасиетіне қатыгездікпен, дөрекілікпен қараудан немесе оны қорлаудан, **баланы жәбірлеуден (буллингтен)**, жыныстық қатынас сипатындағы әрекеттерден, баланы қылмыстық іс-әрекетке және қоғамға жат әрекеттер жасауға тартудан, және оны адам мен азаматтың Қазақстан Республикасының Конституциясында бекітілген құқықтары мен бостандығына қысым жасаудың өзге де түрлерінен қорғауды жүзеге асырады

Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің «Білім туралы» Заңының 5-бабына жаңа құзыретін енгізу. 46-26) тиісті саланың уәкілетті органымен келісу бойынша баланы жәбірлеудің (буллингтің) профилактикасы қағидаларын әзірлейді және бекітеді;

Закон 2002 года «О правах ребенка в Республике Казахстан»

Введение дополнения, пункта 2 статьи 10 Закона, которая в новой редакции звучит так:

«Государство обеспечивает личную неприкосновенность ребенка, осуществляет его защиту от физического и (или) психического насилия, жестокого, грубого или унижающего человеческое достоинство обращения, травли (буллинга) ребенка, действий сексуального характера, вовлечения в преступную деятельность и совершения антиобщественных действий и иных видов деятельности, ущемляющих закрепленные Конституцией Республики Казахстан права и свободы человека и гражданина.»

Введение аналогичного понятия «травля/буллинг» в Закон 2007 года «Об образовании».

Введение новой компетенции МОН РК в статье 5 Закона «Об образовании»: **«46-26) по согласованию с уполномоченным органом соответствующей отрасли разрабатывает и утверждает правила профилактики травли (буллинга) ребенка»**

Приказ Министра просвещения Республики Казахстан от 21 декабря 2022 года № 506

Об утверждении **Правил профилактики травли (буллинга) ребенка**

В соответствии с подпунктом 46-26) статьи 5 Закона Республики Казахстан «Об образовании» **ПРИКАЗЫВАЮ:**

1. Утвердить Правила профилактики травли (буллинга) ребенка согласно приложению к настоящему приказу.
3. Контроль за исполнением настоящего приказа возложить на курирующего вице-министра просвещения Республики Казахстан.
4. Настоящий приказ вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования.

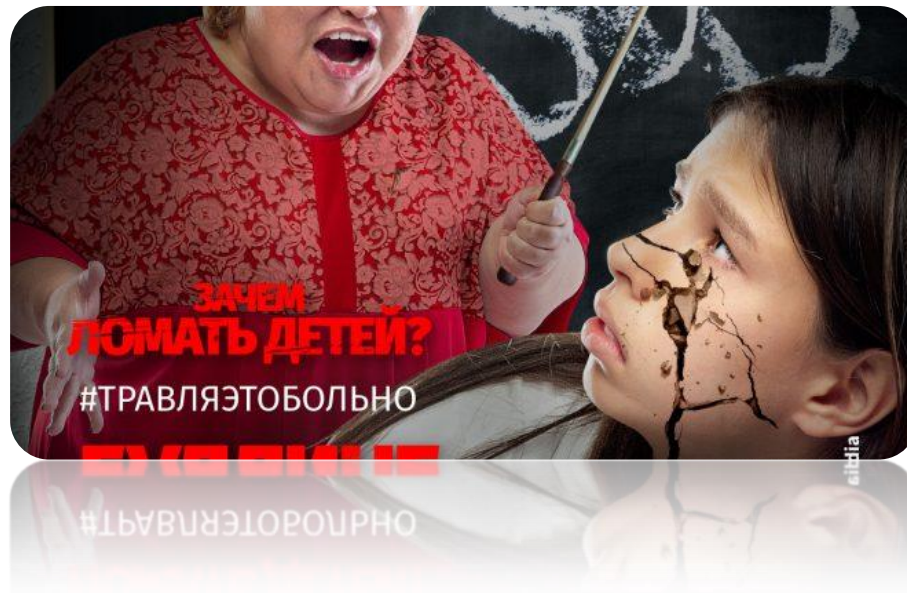
Министр просвещения
Республики Казахстан

А. Аймағамбетов

Утверждены приказом
Министр просвещения
Республики Казахстан
от 21 декабря 2022 года № 506

ГЛАВА 3. ПОРЯДОК ПРИЕМА ИНФОРМАЦИИ О ТРАВЛЕ (БУЛЛИНГЕ) РЕБЕНКА И ДЕЙСТВИЙ ПО ВЫЯВЛЕНИЮ ПРИЗНАКОВ ТРАВЛИ (БУЛЛИНГА) РЕБЕНКА И РЕАГИРОВАНИЯ НА НИХ

- 17. **Травля (буллинг) ребенка со стороны педагога** организаций образования в отношении ребенка (детьми) в период учебно-воспитательного процесса рассматривается советом по педагогической этике в соответствии Типовыми правилами организации работы совета по педагогической этике, утвержденными приказом Министра образования и науки Республики Казахстан от 11 мая 2020 года № 190 «О некоторых вопросах педагогической этики» (зарегистрирован в Реестре государственной регистрации нормативных правовых актов под № 20619).

МЕКТЕПТЕРДІҢ ІС-ӘРЕКЕТІ

1. Буллинг және кибербуллингтен қорғау туралы балаларға арналған интерактивті сабақтар өткізу

2. Мектепте антибуллингке арналған әдістерді қабылдау: саясат, кодекс және ата-аналарға арналған жадынама:

<https://drive.google.com/open?id=1-zDZLldJmwRneOMhxvgGoRhiPL-c5mHU>

3. Мұғалімдер мен ата-аналарға арналған буллинг және кибербуллинг сабақтарын өткізу

ДЕЙСТВИЯ ШКОЛ

1. Проводить интерактивные уроки для школьников по защите от буллинга и кибербуллинга

2. Принять антибуллинговые инструменты для школ: политику, кодекс и памятку для родителей:

<https://drive.google.com/open?id=1-zDZLldJmwRneOMhxvgGoRhiPL-c5mHU>

3. Проводить уроки по буллингу и кибербуллингу для учителей, сотрудников школ и родителей

АТА-АНАЛАР МЕН ПЕДАГОГТЕРГЕ АРНАЛҒАН КЕҢЕСТЕР СОВЕТЫ ДЛЯ РОДИТЕЛЕЙ И ПЕДАГОГОВ

1. **Гаджеттерді алып қою немесе алып қоямын деп қорқытуға болмайды!**
 2. **Балаларға кибербуллинг, қауіпсіз интернет ережелерін таныстырып, қалай анықтауға болатынын және не істеу керектігін үйретіңіз**
 3. **Мәселенің құнын төмендетпеңіз, немесе баланы кінәламаңыз**
 4. **Шектеулер орнатып, маңыздылығын түсіндіріңіз**
 5. **Онлайн режим уақытын орнатыңыз**
 6. **«Ата-аналық бақылау» функцияларын орнатыңыз**
 7. **Балаларыңыздың немен айналысып жүргені мен мүдделеріне қызығушылық танытыңыз, сенім орнатыңыз**
 8. **Этикет ережелері: интернеттегі және онлайн режимінде буллинг жасамау, интернеттегі буллингке жауап бермеу маңызды**
 9. **Pegi рейтингтеріне назар аударыңыз**
 10. **Әлеуметтік желілерде балалардың жеке фотосуреттерін бөліспеңіз**
1. **Нельзя отбирать или угрожать, что заберете гаджеты!**
 2. **Учите детей о кибербуллинге, правилах безопасного интернета, как выявлять и что делать**
 3. **Не обесценивайте проблему ИЛИ Не вините ребенка**
 4. **Установите и объясните важность ограничений**
 5. **Установите время по нахождению онлайн**
 6. **Установите функции «родительского контроля»**
 7. **Интересуйтесь делами и интересами своих детей, установите доверие**
 8. **Правила этикета: важно не совершать буллинг оффлайн и онлайн, не отвечать на буллинг онлайн**
 9. **Соблюдайте рейтинги Pegi**
 10. **Не делитесь личными фото детей у себя в соцсетях**

БУЛЛИНГКЕ ҚАРСЫ САЯСАТ

- 1. Буллинг деген не / Буллинг болып табылмайтын жайттар қандай?
- Неге буллингке мән беру керек?
- Буллинг симптомдары мени белгілері
- **Балаларға кеңестер: буллингтен және кибербуллингтен өзінді қалай қорғауға болады?**
- 2. Директордың рөлі
- 3. Процедуралар – буллинг туралы хабарлау (балалар, мектеп қызметкерлері, ата-аналар, қамқоршылар)
- 4. Процедуралар – буллингке жауап беру (зардап шегуші, бұзушы, ата-ана, татуласу)
- 5. Процедуралар – буллинг істерін тіркеу
- 6. Алдын алу шаралары
- 7. Саясаттың орындалуын бақылау

АНТИБУЛЛИНГОВАЯ ПОЛИТИКА

- 1. Что такое буллинг/ Что не является буллингом
- Почему нужно реагировать на буллинг?
- Признаки и симптомы травли
- **Советы детям по защите от буллинга и кибербуллинга**
- 2. Роль директора
- 3. Процедуры сообщения о случаях травли (дети, сотрудники школы, родители, попечители)
- 4. Процедуры реагирования на буллинг (пострадавший, буллер, родители, примирение)
- 5. Процедуры регистрация случаев травли
- 6. Профилактические мероприятия по превенции насилия и буллинга в школе
- 7. Мониторинг за выполнением политики

БУЛЛИНГКЕ ҚАРСЫ МІНЕЗ-ҚҰЛЫҚ КОДЕКСІ

- Преамбула
- 1. Кодекстің мақсаттары
- 2. Негізгі терминдер мен анықтамалар
- Буллинг дегеніміз не? Буллинг жақтары? Білім беру процесінің қатысушылары
- 3. Мектеп педагогикалық қызметкерлері мен басқа да қызметкерлері міндеттері
- 4. Оқушылардың құқықтары мен міндеттері
- 5. Директордың және әкімшіліктің міндеттері
- 6. Оқушылардың заңды өкілдерінің міндеттері
- 7. Қорытынды ережелер

АНТИБУЛЛИНГОВЫЙ КОДЕКС ПОВЕДЕНИЯ

- Преамбула
- 1. Цели кодекса
- 2. Основные термины и определения
- Что такое буллинг? Стороны травли? Участники образовательного процесса
- 3. Обязанности педагогических работников и других сотрудников школы
- 4. Права и обязанности учащихся
- 5. Обязанности директора и администрации
- 6. Обязанности законных представителей учащихся
- 7. Заключительные положения

Тақырыптық педагогикалық кеңестің шешімі:

- 1. Баланы қорлауға (буллингке) қарсы бағытталған және буллинктің алдын алу мақсатында барлық білім беру субъектілерінің жоспарлы және мақсатты жұмысын қамтамасыз ету.**
- 2. Білім беру ортасында білім беру/алу үдерісіне қатысушылардың құқықтары мен мүдделерін құрметтеу, баланы қорлауға (буллингке) нөлдік төзімділік мәдениетін қалыптастыру, оқушылардың гимназияда қауіпсіз білім алуына, тәрбиеленуіне бағытталған барлық мүмкін жағдайларды жасау.**

Решение тематического педагогического совета:

- 1. Обеспечить планомерную и целенаправленную деятельность всеми субъектами образовательного процесса по профилактике и предупреждению травли (буллинга) ребенка.**
- 1. Создать все возможные условия в образовательной среде, направленные на формирование уважения прав и интересов участников образовательного процесса, культуры нулевой терпимости к травле (буллингу) ребенка, на предмет соблюдения прав и интересов обучающихся для их обучения, воспитания и безопасного нахождения в гимназии.**

НАЗАРЛАРЫҢЫЗГА РАХМЕТ!

БЛАГОДАРЮ ЗА ВНИМАНИЕ!